

השכלה. גבוהה?

פרופ' שמואל ליימן-ווילציג, ראש המחלקה למדעי המדינה

בלוג מס' 1 – מדוע "בלוג" של ראש המחלקה?

תתקנו אותי אם אני טועה, אך נדמה שזהו "הבלוג" (יומן אישי) הראשון של ראש מחלקה באקדמיה הישראלית. בהתחשב בעומס הרב המוטל עליי (ועל כל רמ"ח), מדוע להוסיף נטל על עול?

ראשית ועיקר, כי אנו נמצאים בעידן בו הלקוח של הארגון והכפוף של המנהל אינם עוד מוכנים לקבל "תכתיבים" מלמעלה בלי להבין על מה ולמה. במיוחד בארגוני השכלה גבוהה, מן הסתם כולם בעלי אינטליגנציה – מרצים וסטודנטים גם יחד. אתם דורשים הסברים – ומגיע לכם.

שנית, ניהול טוב אינו עוד חד-סטרי, אלא דורש אפשרות של תקשורת דו-סטריית. כתובת הדוא"ל שלי תופיע בתחתית כל מהדורה של הבלוג – הזדמנות בשבילי לא רק להשמיע, אלא גם לשמע.

שלישית, השכלה גבוהה אינה רק עניין של לימוד פורמלי של נושא מוגדר בתוך כיתה. החומות נסדקו והעולם החיצון מסתנן פנימה. בחלק מהבלוגים אתייחס לעולם חיצון זה והשלכותיו על ההשכלה הגבוהה בכלל והלימודים של מדעי המדינה, תקשורת ובטחון לאומי בפרט. כמובן, בהגיגים כאלה יש יתרון וחסרון: מחד, ניתן להגיב ולהעיר במהירות על תופעות עכשוויות, שלא כמו התהליך האיטי להחריד של פרסום אקדמי. מאידך, לא מדובר בדברים שעברו תהליכי שיפוט אקדמי, כך שאין לראות בהם "תורה מסיני" או אפילו משנה סדורה.

רביעית, חשוב גם לסטודנטים (ובוודאי למרצים!) לרכוש מיומנויות שימושיות חדשות בשהותם בין כתלי האוניברסיטה. כבר ברור שהאינטרנט בכלל וה"בלוג" בפרט אינם בגדר אופנה חולפת, אלא הופכים למדיום מרכזי בחיי החברה ובתוך זה בעולם ההשכלה. להוסיף תרומה צנועה, אפילו רק בהגברת מודעות אודות האפשרויות הגלומות במדיום, הרי גם זה חלק מתפקיד ראש המחלקה. ואם אדרבן אחרים גם הם לנסות ולהפעיל בלוג אישי בתחום שלהם (בין השאר, מרצים במסגרת הקורסים שלהם), עוד יותר טוב.

הבלוג שלי לא יופיע בפרקי זמן קבועים מראש, אלא רק כשיהיה לי מה לתרום. אך גם בכך יש מסר סמוי: זמן "מודרני" (המתקדם בצורה סדירה, בו לכל דבר יש את השעה והיום שלו) הוחלף בזמן "פוסט-מודרני", קרי אסינכרוני, יחסי לצורך השעה, אישי ליכולת של כל אחת, על פי קצב החיים שלה עצמה. אעשה מאמץ להוציא לפחות מהדורה חדשה פעם בשבוע – ולעיתים בתדירות גבוהה מזה בהרבה. גם אורך הבלוג ישתנה, בהתאם לנושא ולכמות הדברים על לבי בהקשר לנושא.

ומכאן לנקודה האחרונה: הבלוג הוא אישי, כלומר כתוב בסגנון אישי, אידיויסינקרטי (אינדיבידואלי) וחם. בתור תפקידי כרמ"ח, אני רואה יותר מדי סטודנטים ואחרים נכנסים למשרדי ב"ראת כבוד" יתרה. בלוג זה יהווה עבורי הזדמנות להסיר את המסכה ולדבר עמכם בגובה העיניים.

להשתמע בעתיד הקרוב.

wilzis@mail.biu.ac.il